

Ota hiv puheeksi matkailijan kanssa

Seksuaalisuus on osa persoonallisuuttamme eikä se jää kotiin matkan ajaksi. Runsas kolmannes suomalaisten tippuri-, kuppa-, ja hiv-tartunnoista saadaan nykyään matkalla tapahtuvan suojaamattoman seksin seurauksena. Seksi kuuluukin liikenteen ja alkoholin ohella matkailijan suurimpiin riskeihin. On tärkeää että matkailijan terveysneuvonta osaltaan pyrkii vaikuttamaan hivin ja muiden seksiteitse tarttuvien tautien ennalta ehkäisyyn.

Ennen matkaa

1. Painota seksiä samanarvoisena asiana muiden terveysteemojen ohella:

- Rokotukset / malarian ehkäisy / suojautuminen liialta auringolta / ruoka- ja vesihygienia / päihteiden käyttö ja muut terveysasiat

2. Luo luottamuksellinen vuorovaikutussuhde asiakkaaseen:

- Rohkaise asiakasta tekemään oma arvio mahdollisista riskitilanteista matkalla
- Vahvista asiakkaan tietoja tai oikaise ja korjaa mahdolliset väärät käsitykset ja anna niihin liittyvää neuvontaa
- Mieti ennalta mitkä sanat ja termit sopivat omaan puhetyyliisi
- Anna asiakkaan käyttää omaa kieltä
- Käytä sanoja, jotka kuuluvat luonnollisesti puheeseesi eivätkä ole vieraita

3. Muistuta matkailijaa kondomien mukaan pakkaamisesta:

- Kaikissa maissa kondomeja ei ole helposti saatavilla ja niiden koko ja laatu vaihtelee
- Kondomia tulee käyttää yhdynnässä ja suuseksissä
- Liukuvoide (pienentää kondomin rikkoutumisen riskiä)
- Säilytys suojassa auringonvalolta, suojeltava jäätymiseltä

4. Huomioi muut riskitekijät:

- Alkoholi ja huumeet
- Fyysinen ja seksuaalinen väkivalta

Huom!

Ulkomaille matkustava hiv-positiivinen tai hepatiittia kantava matkailija

- Oma ja kumppanin suojaaminen seksiteitse tarttuvilta taudeilta
- Lääkkeiden mukaan otto, muilta tartuntataudeilta suojautuminen, erityinen ruokahygienia

Matkan jälkeen

1. Palaa ennen matkaa esille otettuihin asioihin ja neuvontaan

2. Kartoita riskitilanteet ja riskikäyttäytyminen:

- Suojaamaton seksi
- Näkeekö asiakas tarpeelliseksi hiv- ja seksitautien testauksen?
- Mahdollinen hoitoon hakeutuminen matkakohteessa

3. Muistuta turvaseksin tärkeydestä ennen testitulosten varmistumista

Näin hiv ei tartu

- Suutelemalla tai halaamalla
- Ruuan, juoman tai ruokailuvälineiden välityksellä
- Pyyheliinoista tai lakanoista
- Saunan lauteilta tai WC-istuimesta
- Hyttysten tai muiden eläinten välityksellä
- Syljen, kynnelten, hien, virtsan, ulosteen tai oksennuksen välityksellä

Näin hiv voi tarttua

- Emätin- tai anaalivyhdynnässä ilman kondomia
- Suuseksissä ilman kondomia
- Suojaamattomien seksivälineiden yhteiskäytöstä
- Yhteisistä piikkihuumeiden käyttövälineistä
- Puhdistamattomista akupunktioneuloista ja tatuointi- tai lävistysvälineistä
- Veren- tai elinsiirron yhteydessä (Suomessa tartuntoja ei ole ollut vuoden 1985 jälkeen)
- Hiv-positiiviselta äidiltä lapseen raskauden, synnytyksen tai imetyksen aikana (Suomessa riski on pieni suojalääkityksen ja muiden toimenpiteiden ansiosta)

TURVALLISESSA SEKSISSÄ SIEMENESTETTÄ, ESILIUkastetta, emättimen eritettä tai verta ei pääse kumppanin elimistöön

Tämä materiaali on tuotettu sosiaali- ja terveysministeriön sekä Helsingin kaupungin tuella osana Hiv-säätiön / Aids-tukikeskuksen koordinoimaa Hiv- ja matkailuhanketta. Lisätietoja www.aidstukikeskus.fi